

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 32 - nummer 12
vrijdag 13 juni 2025
editie Dokkum e.o.



Foto: Willem Wilstra



Protestantse
Kerk

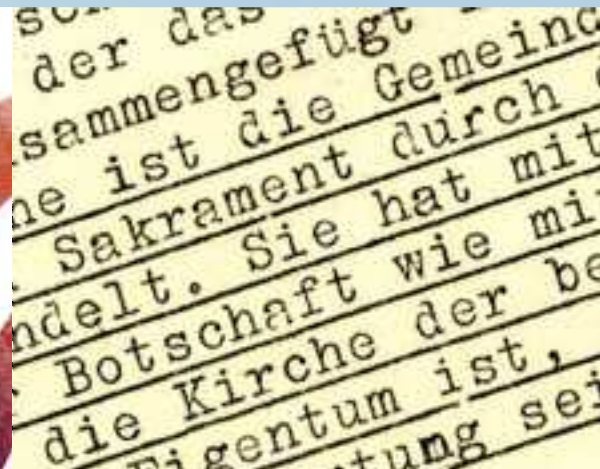
Pinksteren: Wij leven van de wind



Geluidloze beweging



De God van Trump



Derde these van Barmen

Column René Romijn



Speciale oren

Eigenlijk is er best wel veel geluidloze beweging in onze wereld. Ik heb nog nooit een vlinder horen fladderen. Wel zie ik pluizen van paardenbloemen door de lucht zweven, maar ik hoor ze niet. Als mieren uitvliegen uit een nest cirkelen er meeuwen doodstil in de lucht. Zo kronkelen wormen stilletjes over de natte grond, steken muggen geniepig door mijn huid en kan ik blij verrast zijn met een stille knipoog. Er is veel lawaai in de natuur maar ook veel stilte.

En met geluid wordt alles anders. Zet het geluid van de televisie eens uit en kijk dan naar een concert. Ontploffende sterren kunnen wij fotograferen en er dan een oorverdovende knal bij fantaseren. Maar dat blijft fantasie. En een schaatser ver weg op een bevroren meer zien we wel, maar horen?

Zoiets raars is er ook met het verleden aan de hand. De ruïnes van Jericho kunnen wij opgraven, maar van het kabaal van inname en verwoesting is geen zuchtje meer over. Jezus heeft hard geschreeuwd aan het kruis maar zijn stemgeluid is weggestorven. Zijn woorden zijn er nog wel, maar die maken geen geluid.

Zou er nu van de stem van God nog wat over zijn? 'Er zij licht!' of 'Bega geen moord.' Nou goed, daar hebben wij de Schriften nog voor. Maar dat is allemaal al 2000 jaar geleden. Sindsdien lijkt het oorverdovend stil van Zijn kant.

Tot er een mens opstaat en zijn stem verheft tegen geweld en discriminatie. En mensen een droom voorhoudt over een wereld van vrede. Tot er een mens op de grond gaat zitten en weigert om op bevel anderen te martelen. 'Nee, dat doe ik niet, ook al moet ik dat zelf met de dood bekopen.' Tot er mensen wakker worden en het gaan opnemen voor de natuur en het behoud van de wereld. Wij zijn toch rentmeesters?

En als de mensen zwijgen fladderen er altijd nog vlinders en kruipen er regenwormen. God zwijgt als de mens zwijgt, maar zelfs dan gaan er misschien nog straatstenen spreken. God kan spreken zolang wij weigeren te zwijgen bij onrecht. Voor dat spreken moet je dan wel speciale oren hebben om het te kunnen horen.

Meditatie Wat heeft jou geraakt?

'Wat heeft dit toch te betekenen?'
(Handelingen 2:12)

door ds. Jouke Telgenhof

Pinksteren 2025, wat heeft jou geraakt? Vraag het eens aan je huisgenoot of komende zondag aan je broer of zus in de kerk. En durf ook gewoon te luisteren als iemand deelt wat verward. Want dat doet het Pinksterfeest. Het raakt je en kan je verwarren zodat je verlangt en verandert.

De komst van de Heilige Geest verraste de leerlingen van Jezus niet. De veertig dagen tussen Pasen en Hemelvaart (Handelingen 1:3), heeft de Opgestane laten zien dat Hij leeft en beloofde Hij de Heilige Geest. Aan het slot van de vier evangeliën lezen we hoe en waar Jezus dat deed. Bij Zijn eigen graf, in een afgesloten kamer, tijdens een wandeling, bij het meer en tijdens de maaltijd. Dat zijn mooie tips in de Bijbel. Elkaar ontmoeten waar we zijn. Samen eten is favoriet bij de jonge gemeente in Jeruzalem.

Verschijselen

Wat wel verraste met de komst van de Geest zijn de verschijnselen. Uit de hemel klinkt een geluid als van een geweldige windvlaag die heel het huis vult. Ook verschijnen er vuurtongen op alle aanwezigen en iedereen spreekt luid in onbekende talen met een heldere inhoud: Gods grote daden! De mensen buiten de zaal horen het en drommen samen. Wat heeft dit te betekenen? De apostel Petrus spreekt met humor over dronken zijn en citeert de profeet Joël: '... zegt God, Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft' (vs 17). Wauw, het spektakel van geluid en talen laat zien en horen: Gods Geest wordt uitgegoten over al wat leeft.

Verlang je dat God ook vandaag de Heilige Geest uitstort over al wat leeft? Dan nodig ik je uit om te doen wat de leerlingen van Jezus deden tussen Hemelvaart en Pinksteren - en wat de jonge gemeente blijft doen. Lees het zelf na in het Bijbelboek Handelingen. De gemeente van gelovigen komt samen om God te danken voor de grote dingen die Jezus deed. Samen vertellen ze God in gebed wat hun harten zwaar maakt. En terwijl zij - en wij met hen - bidden stroomt er meer van Gods Geest en spreken ze vrijmoedig over wie Jezus is en wat Hij doet. Voor wie gelooft is er vergeving van zonden, heling van wonden en verzoening met God en mensen. Bij elkaar is een plaats om je honger te stillen, te schuilen en je tranen en vreugde te delen. Die ervaring verandert je leven. Door Jezus ga je weer leven zoals het leven bedoeld is. Tot Gods eer en tot zegen voor alle leven. En Hij helpt ons door Zijn Geest, die over ons en door ons stroomt. Lees maar in Handelingen 4:23-36.

Bid, ontdek, verander

Bid mee, ontdek en verander door de liefde en de Geest van Jezus die in ons woont. Dat maakt ons klein geloof vitaal en echt, omdat ook wij de grote daden van God vertellen en samen eten en delen. Er is hoop voor al wat leeft omdat Gods Geest is uitgestort op alle vlees. Gods verlangen is duidelijk en Hij doet wat Hij beloofd. Wat verlangen jij en ik voor de mensen, de kerk en je eigen hart? Ontdek het in de kerk, aan tafel en in Woord en gebed.

ds. Jouke Telgenhof is predikant van protestantse wijkgemeente De Fontein in Leeuwarden



Leesrooster

Week 25, 15 t/m 21 juni

zondag	Johannes 2,23-3,13
maandag	Johannes 3,14-21
dinsdag	Johannes 3,22-36
woensdag	Galaten 1,1-12
donderdag	Galaten 1,13-24
vrijdag	Galaten 2,1-14
zaterdag	Galaten 2,15-21

Week 26, 22 t/m 28 juni

zondag	Galaten 3,1-14
maandag	Galaten 3,15-29
dinsdag	Lucas 7,18-35
woensdag	Lucas 7,36-50
donderdag	Lucas 8,1-15
vrijdag	Lucas 8,16-21
zaterdag	Lucas 8,22-25

Week 27, 29 juni t/m 5 juli

zondag	Lucas 8,26-39
maandag	Lucas 8,40-56
dinsdag	Galaten 4,1-11
woensdag	Galaten 4,12-20
donderdag	Galaten 4,21-31
vrijdag	Galaten 5,1-12
zaterdag	Galaten 5,13-26

Geandeweis 12 t/m 16
zijn nummers voor
drie weken

De God van Trump?

De geesten onderscheiden

‘Hoe ziet de God van Trump eruit?’ vroeg iemand mij. Wat een vraag! Hoe moet ik dat nu weten? Maar ik begrijp wel waar die vraag vandaan komt. Trump staat allerm minst bekend als een godsdienstig mens. Hij gaat niet naar de kerk en gedraagt zich ook niet als een christen, nederig en dienend. Toch zien veel Amerikaanse christenen in hem een door God gegeven verlosser, een Messias. Hoe zit dat? Hoe kunnen wij de geesten onderscheiden? door ds. Peter Smilde

Eigenlijk weten we niet zoveel over Trump. En zeker niet over zijn innerlijke wereld. Daarover laat hij zich niet uit. Daarom is het interessant om te kijken naar de mensen die hij om zich heen verzamelt, door wie hij zich laat inspireren. Ze vertegenwoordigen drie stromingen die er in grote lijnen zo uitzien:

Witte christenen

Allereerst het ‘White Christian Nationalism’. Dit is een beweging van orthodox evangelische christenen die beweren dat Amerika gesticht is door én voor witte christenen. Ze verkondigen de suprematie van witte mensen en ontkennen de rechten van inheemse volkeren (indianen) en van zwarte Amerikanen (minder iq). Natuurlijk, ze mogen er zijn, maar hun rechten zijn niet gelijkwaardig aan die van witten. Verder zijn ze apert tegen alles wat te maken heeft met abortus, homoseksualiteit en lhbt.

Er is nog iets wat deze stroming typeert. Men beschouwt empathie (mededogen) als zondig. Mensen met empathie laten zich leiden door medegevoel. Daardoor gaan ze meebewegen met mensen die dat niet verdienen. Een deel van hun aanhang (10%) is bereid de wapens op te pakken om hun overtuiging kracht bij te zetten en van Amerika weer een ‘christelijke natie’ te maken. Pete Hegseth, minister van defensie is aanhanger van dit wit christelijk nationalisme, een beweging die scherp afwijkt van de leer van de kerk der eeuwen. Jezus was met ontferming bewogen met de geringsten van zijn broeders en zusters. Iemand zei over deze beweging: Ze dragen een kruisje om hun nek, maar Nietzsche in hun hart. Ik denk dat dat waar is.

Traditionele waarden

In de tweede plaats moet de ‘Heritage Foundation’ genoemd worden. Zij hebben een 900 pagina’s tellend document opgesteld, ‘project 2025’, waarin een opsomming is gemaakt van wat Trump moet doen om het land naar zijn hand te zetten. We zien dit nu ook gebeuren in een stroom van decreten. Hun gedachtegoed is dat er strijd moet worden gevoerd tegen de ‘linkse elite’. Die laatsten hebben traditionele waarden losgelaten (God, gezin, hard werken) en de grenzen opengesteld naar de wereld (vrijhandel), naar vreemdelingen (immigratie) en immoraliteit (woke). Amerika moet weer voor zichzelf opkomen (isolationisme), vrijhandel afremmen (tarieven) en geen vreemden meer toelaten (grenzen dicht). Amerika moet zijn invloedsferen vergroten (Canada, Groenland, Panama). Alles wat links is (rechtssysteem, universiteiten, democraten) moet worden afgebroken. Vicepresident Vance is een vertegenwoordiger van deze be-



Bij Trump moet ik denken aan de Babylonische koning Nebukadnessar. Hij liet in zijn hoogmoed voor zichzelf een beeld maken waar iedereen voor moest buigen. Hij beschouwde zich als een god

weging. We proeven hier een felle, conservatieve, wraakzuchtige strijd tegen ‘de vijand’ zonder ruimte voor nuance en verbinding. Paus Franciscus zei destijds: Trump kan onmogelijk christen zijn, want hij bouwt muren in plaats van bruggen.

Donkere verlichting

In de derde plaats is daar de beweging van ‘Dark Enlightenment’ (donkere verlichting). Deze beweging komt uit de high-tech wereld van Elon Musk en Peter Thiel. Ze zijn tegen democratie. Zoals bedrijven strak geleid worden door een CEO, zo moet ook Amerika geleid worden door een sterke leider, ondersteund door technologie. Als deze beweging zijn zin krijgt wordt Amerika een dictatuur. ‘Might is right’. Daarom was de bestorming van het Capitool geen ongeluk en heeft Trump recht op een derde termijn.

Wat hiervan te denken? Bij Trump moet ik denken aan de Babylonische koning Nebukadnessar. Hij liet in zijn hoogmoed voor zichzelf een beeld maken waar iedereen voor moest buigen. Hij beschouwde zich als een god. Iedereen boog voor dat beeld, behalve drie die-

naren van God, Sadrach, Mesach en Abednego (Daniël 3). Wij buigen maar voor één Heer, Christus. Hij is dat steentje in Daniël 2 dat het enorme beeld van zijn voetstuk stootte. Op Hem hopen wij.

Het is belangrijk om de geesten nauwkeurig te onderscheiden. Wat was bisschop Mariann Budde (bisschop van de Episcopale Amerikaanse Kerk) moedig, toen zij bij de inauguratie van Trump in de Washington National Cathedral zei: ‘Meneer de president, ik vraag u in Gods naam om barmhartig te zijn voor mensen die nu bang zijn. Homo’s, lesbiennes, transgenders, sommigen vrezen voor hun leven.’

Ik hoop dat de nieuwe paus, Leo XIV, die rol op zich neemt. Profetisch wijzen op Jezus, en op hen die rechtvaardigheid en barmhartigheid nodig hebben. Maar vooral hoop ik op eenvoudige mensen zoals u, in wie de Geest van Christus woont en werkt. Houd moed en heb lief.

Ds Peter Smilde is predikant van de Protestantse Gemeente Drachten en redactielid van Geandewei. Met dank aan 'De ongelooflijke Podcast' van 13 april 2025

Diversen

Het Zonnelied door de ogen van hedendaagse kunstenaars

In de Dominicuskerk in Leeuwarden worden van 8 juni tot en met 6 juli 2025 ruim veertig kunstwerken van 23 kunstenaars uit Fryslân geëxposeerd. Elk kunstwerk biedt een unieke blik op het Zonnelied van Franciscus van Assisi. Het is dit jaar achthonderd jaar geleden dat de latere heilige dit lied schreef. Tijdens de tentoonstelling zijn er op bepaalde tijden bijzondere performances (zie sintvitusparochie.nl). Open elke woensdag, zaterdag en zondag van 14.00 en 17.00 uur.

Samenzangavond met Psalmen en Joh. de Heer in Leeuwarden

Op vrijdagavond 27 juni is er voor de tweede keer een samenzangavond in de Grote Kerk in Leeuwarden. Organist Pieter de Beer speelt Psalmen en liederen van Johannes de Heer, bijgestaan door de bovenstemgroep Wâlterswâld. Evangelist Sam de Visser verzorgt een meditatieve reflectie. De avond begint om 20.00 uur, deuren open om 19.30 u. De toegang is gratis, er is een collecte voor SDOK.

Connect houdt kampvuuravond met zeskamp, zaterdag 28 juni

De Connect jongerenavond op zaterdag 28 juni staat in het teken van het jaarlijkse kampvuur. Daar hoort ook een zeskamp bij. Naast sport en spel is er ruimte voor samen zingen en om verdieping te zoeken. Zoals gewoonlijk is de rode lijn de onderlinge ontmoeting tussen de jongeren. De avond voor 16-plussers begint om 19.45 u (inloop 19.30 u) op Foarwei 55, 9113 PB Wâlterswâld.

NHL Stedenkoor brengt Liszt en Fauré in Grote Kerk Leeuwarden

Op zaterdagavond 28 juni brengt het NHL Stedenkoor de meesterwerken *Via Crucis* van Franz Liszt en het *Requiem* van Gabriël Fauré in de Grote Kerk in Leeuwarden. Het concert in het kader van CityProms begint om 20.00 u (kerkdeuren open om 19.30 u) en de toegang is gratis.

Urker Mans Formatie op 28 juni in De Levensbron in Ureterp

De Urker MANS formatie geeft op zaterdag 28 juni om 19.30 u. een zomerconcert in De Levensbron in Ureterp, met geestelijke liederen, spirituals en klassieke en populaire werken. Toegang 20 euro, kinderen t/m 11 jaar gratis. Op vertoon van dit artikel krijgt u 5 euro korting (2 pers/bon). Bij online reserveren via martinmans.nl geldt de code: Geandewei286

Byldspraak - Willem Wilstra De Skepping



‘Er zij licht!’ It binne mar in pear simpele wurden. Mar wat in ynhâld, wy belibje it alle dagen. Wy bejubelje de natuer, eltse maitiid wer. Us Fryske lânskip is helder, moaie bou en greiden en yn in oare hoeke bosken en strewelleguod. Gelokkich dat wy boeren hawwe dy’t it lân bewurkje en de kij melke. Faaks is it hiel simpel tocht, mar by harren komt wol it haadbestândiel fan ús iten wei. Wat kamen dêr yn mindere tiden kloften minsken op ôf. En eins is der noch neat feroare.

In oar aspekt fan de Skepping is it libben hjir op ierde, benammen yn Nederlân. Wy libje ûnder de seespegel, dus de saneamde ‘gouden hoep’ - de seedyk - om Fryslân hinne moat sterk wêze. En it materiaal dat dêrfoar brûkt wurdt komt ek yn it Skeppingsferhaal foar.

Op ús reis yn Israëel seagen wy yn it noarden, by de mar fan Galilea, oerbliuwsels fan doarpkes, ea opset mei basalt. Sok materiaal komt djip út de ierde, nei in útbraak. Ut oare lagen dêr djip yn de ierde komt asfalt en pek nei boppen. Tink oan ús autowegen en dykbeklaaiing.

En dan lêst ik yn 'e Bibel Genesis 6,14 de opdracht fan God oan Noach: ‘Meitsje dy in ark fan akaziahout. Do moast him yn fekken ferdiele en de arke fan binnen en fan bûten mei pek bepleisterje’. En neffens Exodus 2,3 kaam Mozes yn in kuorke fan papyrus (in soarte fan reidpapier) bestrutsen mei liem en pek.

Ik haw wol betrouwen oan de kwaliteit fan ús seediken.

Colofon

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

Geandewei
www.geandewei.nl

De geloofsverklaringen van Barmen (3)

'Jezus is Heer van de kerk'

Waar staat de kerk in deze woelige tijd ? Voordat je het weet komt de kerk terecht in het kamp van de tegenstellingen: óf links, óf rechts. Negentig jaar geleden was dat niet anders. Daarom werden de geloofsverklaringen van Barmen geschreven. door Pieter Knijff

Context van toen

In Duitsland golden lange tijd de principes van 'De vrede van Augsburg' en daar spraken af 'cuius regio, eius religio': van wie het land is, is ook de godsdienst. Zo bepaalde iedere rijksvorst welke godsdienst in zijn gebied kon worden gevolgd. Vaak ook met financiële steun van de overheid.

Hitler rekte dit begrip aardig op. Hij vond dat de kerk van Duitsland zich moest laten leiden door de beginselen van het nationaal socialisme. Anderzijds bood hij wel ruimte aan de kerk en zorgde hij voor financiële steun.

De bekennende kerk was optimistisch begonnen, maar zou het nog moeilijk krijgen. Er volgden nog drie grote synodevergaderingen en toen was de verdeeldheid al te groot geworden. Maar die drie synodes zetten wel de toon. Ik bespreek ze hier kort:

- De tweede synode was op 19 en 20 oktober 1934 in Berlijn-Dahlem. De aanwezigen kwamen tot het inzicht dat er geen gezag meer kon bestaan voor de leiding van de landelijke kerk. Men besloot dat er een kerkelijk noodrecht moest komen, waarin een nieuwe kerkleiding noodzakelijk was. Er werd een broederraad gekozen van 22 mensen die voortaan de kerk bestuurden met gezag voor de bijbel en gehoorzaamheid aan God.

- De derde synode werd gehouden van 4 tot 6 juni 1935 in Augsburg. Hier werd besloten om erkenning te geven aan een inmiddels al opgerichte predikantsopleiding. Studenten van de eigen opleiding zouden de voorkeur krijgen in de gemeenten van de bekennende kerk. In de praktijk viel dat erg tegen. De predikanten die de officiële opleiding hadden gevolgd kregen vrijstelling van dienstplicht. De jongens van het bekennendekerkseminarie moesten wel in het leger en kwamen vaak in Rusland terecht. Veel van hen zijn omgekomen.

- De vierde en laatste synode was van 18 tot 22 februari 1936 in Bad Oeynhausen. Daar kreeg de onenigheid de overhand. De bekennende kerk was begonnen door een samenwerking van Lutherse en Gereformeerden. Maar op deze synode bleken toch de verschil-



len te groot. Een aantal kerken hielden de principes vast, maar er kwam geen synode meer.

De derde these

In de derde these wordt een nieuw, fundamenteel beginsel van kerkrecht geformuleerd, nl. dat de kerk haar institutionele ordening niet mag overlaten aan grillen, wisselende levensovertuigingen en politieke opvattingen. Daarmee wordt expliciet de opvatting verlaten dat de staat het recht heeft om de ordening van de kerk te bepalen.

Maar dan groeien wij, ons aan de waarheid houdende, in liefde in elk opzicht naar Hem toe, die het hoofd is, Christus, door Wie het gehele lichaam als een welsluitend geheel is samengevoegd. (Ef. 4: 15-16a)

De christelijke kerk is de broedergemeenschap waarin Jezus Christus door de Heilige Geest in woord en sacrament tegenwoordig is als Heer. Zij is geroepen om met haar geloof en haar gehoorzaamheid, met haar boodschap en haar structuur, te midden van een zondige wereld als kerk van begenadigde zondaren te betuigen dat zij alleen Christus' eigendom is, alleen leeft en begeert te leven van

Zijn troost en van Zijn opdracht in verwachting van Zijn verschijning.

Wij verwerpen de valse leer volgens welke de kerk de gestalte van haar boodschap en ordening mag laten afhangen van haar eigen willekeur of van de steeds wisselende levensbeschouwelijke en politieke overtuigingen.

In onze context

In onze tijd hebben we behoorlijk last van polarisatie, een moeilijk woord voor tegenstellingen. In politiek opzicht hebben we te maken met links-rechts-denken en progressief versus conservatief. Dat gedachtegoed heeft inmiddels ook vlam gevat binnen de christelijke gemeente. Het maakt uit welke politieke keuzes je maakt - en de kerk wordt daar vaak ondergeschikt aan gemaakt. Was het voorheen nog zo dat een bepaalde kerk bij een bepaalde partij hoorde, nu zitten stemmers van de PVV en GroenLinks in één gemeente. Het is vaak zoeken over hoe we het woord van God gezag moeten geven.

Pieter Knijff is pastoraal werker in de Gereformeerde kerk van Broeksterwäld

von seiner Weisung in Erwartung seiner Erscheinung lebt und leben möchte.

Wir verwerfen die falsche Lehre, als dürfe die Kirche die Gestalt ihrer Botschaft und ihrer Ordnung ihrem Belieben oder dem Wechsel der jeweils herrschenden weltanschaulichen und politischen Ueberzeugungen überlassen.

'Teleurgesteld in God' (4, slot)

Op deze aarde zal oneerlijkheid niet verdwijnen

In de vorige drie artikelen heb ik samengevat hoe Philip Yancey schrijft over teleurstelling van mensen in God, maar ook over teleurstelling van God in mensen. Ze hebben alles te maken met verwachtingen die het gevolg zijn van de 'werkelijkheid' die veel groter is dan wij mensen hier in deze wereld kunnen bevatten.

door Nelleke Berntsen

God woont in een andere, grotere werkelijkheid, maar Hij openbaarde zich in onze werkelijkheid op heel veel manieren. Bijvoorbeeld als een wolkkolom aan Zijn volk in de woestijn. En aan de profeten door tekenen en wonderen. Uiteindelijk openbaarde God zich in Jezus Christus en tenslotte door Zijn Heilige Geest. Onder anderen Bonnheuffer constateerde dat de Gemeente een deeltje van de mensheid is waarin Christus werkelijk gestalte heeft gekregen. Dit is het hoofdstuk van Gods heilsplan waarin wij ons met elkaar bevinden. We zijn 'gezegend om tot zegen te zijn' en mogen proberen om God zichtbaar te maken in deze wereld. En als kerk proberen we elkaar hierbij – met al ons lek en gebrek – vast te houden.

Het tweede deel van het boek van Philip Yancey moest voor hem 'een terugblik en een samenvatting worden', schrijft hij. Hij zocht naar een God die zich duidelijk zou laten zien. Hij vond in de Bijbel een opgaande lijn in Gods pogingen om tot de mensen door te dringen, zonder hen te overweldigen:

1. God in zijn zorg voor de Hebreeën
2. God de Zoon die de wil van God onderwees vanaf 'de basis', in plaats van door autoriteit van boven
3. de Heilige Geest die ons letterlijk met de tegenwoordigheid van God vervult.

Maar wat kunnen we ermee doen en wat kunnen we werkelijk van God verwachten?

Het lijden

Yancey komt weer terug bij het grootste probleem in het geloof: het lijden. Hij haalt nogmaals Job aan, die al in het begin van zijn boek genoemd werd. Hij kijkt er inmiddels iets anders tegenaan en ziet hier vooral 'geloof in de meest uitgesproken vorm'. Het gaat over vertrouwen tegen alle bewijzen in. Dat heeft een fundament in de werkelijkheid van God, die te groot is voor een mens. Dat is ook de conclusie die Job trekt als God tot hem gesproken heeft.

Yancey haalt een citaat aan van de schrijver T.S. Eliot: 'Geloven in het bovennatuurlijke is niet alleen maar geloven, dat je na een succesvol, maatschappelijk geslaagd en deugdelijk leven zult blijven bestaan in een zo goed mogelijke vervanging voor deze wereld. Of dat je na een mislukt en verhongerd leven de compensatie zult krijgen van al het goede dat je hebt moeten missen. Het is geloven dat het bovennatuurlijke de hoogste realiteit is hier en nu.'

Er spelen zich dus zaken af achter de schermen van onze waarneming. Het verhaal van



Job op de mesthoop, Albert Jansz. Vinckenbrinck, ca. 1650

Job is daar een voorbeeld van. Je kunt ook denken aan het boek Daniel, of aan Openbaring 12 met het beeld van de draak en de barendende vrouw. Deze verhalen laten ons dingen zien vanuit de onzienlijke wereld. Veel van dit alles blijft echter voor ons verborgen.

De hele geschiedenis van de mensheid wordt ons getoond in de Bijbel tussen de verhalen van Genesis en Openbaring. Het begint en eindigt op dezelfde plaats - in het paradijs - en alles daartussenin beschrijft de strijd om alles wat verloren was terug te winnen. Dit gaat door een her-schepping, die in omgekeerde volgorde plaatsvindt. Beginnend bij man en vrouw en eindigend in het herstel van alle dingen.

Philip Yancey heeft Jobs beproevingen leren zien als een test van de menselijke vrijheid. Vaak begint teleurstelling met Job-achtige omstandigheden: de dood van een kind, een tragisch ongeluk, het kwijtraken van een baan... Als het ongeluk toeslaat zitten we in het donker. We hebben er geen idee van wat zich in de onzichtbare wereld afspeelt. In Jobs strijd zien we een glimp van wat de Bijbel hier en daar uitvoerig beschrijft: de opmerkelijke waarheid dat onze keuzes betekenis hebben! Yanceys conclusie is, dat het de hele menselijke geschiedenis lang Gods doel is om ons op een hoger plan te brengen.

Eerlijk of oneerlijk

Hij wijdt hierna nog een hoofdstuk aan de vraag of dit alles eerlijk of oneerlijk is. Ook dit kunnen wij mensen natuurlijk niet echt beoordelen, omdat wij niet alles kunnen overzien. Wij kunnen daardoor tot allerlei conclusies kunnen komen die helemaal niet blijken te kloppen. Dat zagen we ook al bij de vrienden van Job.

In de Bijbel komen we voorbeelden tegen van mensen die God bleven vertrouwen, ook al leek de zichtbare werkelijkheid van Gods handelen heel oneerlijk. Jezus zelf was daar het grootste voorbeeld van.

Yancey schijft: 'In mijn hart verlang ik naar een wereld zonder teleurstellingen, maar als ik mijn geloof laat afhangen van een foutloze wereld zal mijn geloof het laten afweten. Zelfs de grootste wonderen lossen de problemen van deze aarde niet op. Wat we nodig hebben is méér dan een wonder. Wat we nodig hebben is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde en voordat we die hebben zal de oneerlijkheid niet verdwijnen.'

Vertrouwen

We hebben Pasen nodig! Eens zal God alle tastbare realiteit op de juiste plaats stellen onder Zijn regering. In die zin leven we als op de dag van Stille Zaterdag. Pas aan het einde van de tijd, als we alles vanuit Gods standpunt kunnen zien, zullen we begrijpen welke rol ook het kwaad heeft gespeeld. Zolang het nog niet zover is, weten we dat niet en wordt van ons gevraagd, ons vertrouwen te stellen op een God die het wél weet. Veel bijzonderheden blijven ons een raadsel. Niet omdat God er plezier in heeft om ons in het duister te laten tasten, maar omdat we zoveel licht onmogelijk kunnen verdragen.

Met deze conclusie beeindig ik mijn samenvatting van het boek van Philip Yancey over het teleurgesteld zijn in God. Ik heb er veel bemoediging in gevonden en zie er een oproep in om te blijven groeien in geloof, omdat dat ons enige houvast is in dit leven, waarin we vaak nog zo in het duister tasten.

Nelleke Berntsen is gepensioneerd docente godsdienst en redactielid van Geandewei

Boekbesprek

Unike rige ferhalen yn 'Dit is de dei'

Hjoed de dei spilet him hiel wat ôf yn de wrâld, mei as gefolch dat de aktualiteit foar master opslacht. In protte folwoeksenen fine it dreech de ûntwikkelings by te hâlden of slute har sels ôf fan it nijs oer oarloch, rampen en de leagens fan autoritêre liederen. Lit stean dat bern mei de smartphone foar eagen wiis wurde kinne út it aktuele nijs.

troch Willem Tjerkstra

Mar bern steane net stil yn har eigen ûntwikkeling en komme op it lytse skermke yn oanrekking mei wat yn de lytse en grutte wrâld op harren ôfkomt. As master, juf, mar benammen heit en mem dêr net stjoer oan jouwe, ferslaan bern deryn.

Wat dat stjoer wêze kin, hinget ôf fan de libbensoertsjûging fan de opfieders. Der is in grut ferskaat oan oertsjûgings. Foaral troch de sekularisaasje is dy fariaasje tanommen en de ynfloed fan it kristendom ôfnommen. Bern komme hoe langer hoe minder yn oanrekking mei de Bibel en krije net mear in trochgeande line fan Bibelske ferhalen mei fan âlders en skoalle. De gearwurkingsskoalle, dêr't iepenbier en kristlik ûnderwiis yn opgien binne, hat yn dit ferbân ynfloed hân.

Bern en Bibel

De Bibel is net foar bern skreaun. Doe't de Bibelske ferhalen ûntstien binne, spilen (lytse) bern yn it deistige libben mar in lytse rol. Dat docht ek bliken yn it ferhaal fan de segening fan de bern troch Kristus. De dissipels besochten de bern by harren master wei te hâlden, want se hearden der net by.

Yn de rin fan de iuwen dêrnei wie de Bibel foar 'gewoane' tsjerkegongers in sletten boek, lit stean dat de ferhalen ôfstimd waarden op bern. Doe't yn Nederlân de 'School met de Bijbel' in legitym plak krige, waard de skoaldei begûn mei in ferhaal út 'e Bibel, dat juf of master oanpaste oan it nivo fan de bern. Yn dy tiid kamen ek de earste bernebibels út, bygelyks *De Bijbelsche Geschiedenis aan kinderen verhaald door S. Ulfers* mei as earste sin: 'Eens – en dat is heel lang geleden – was God alleen. En God wilde niet alleen zijn'. It gie dêrby om de oanpassing fan de formulearring, sadat bern de tekst begripe koene.

Resinter kamen boeken út dêr't de ferhalen ek op in oare manier ôfstimd waarden op bern. Yn de *Kijkbijbel* spylje yllustraasjes in grutte rol. En yn *Leven met toekomst* binne nêst de Bibelske ferhalen spjegelferhalen opnommen, dêr't itselde tema yn in hjoeddeiske situaasje útwurke is. Yn Fryslân is *De Hillige Historie* fan Ulbe van Houten yn trije dielen in bekende bernebibel mei in beheind tal yllustraasjes. Letter is de *Kijkbijbel* yn it Frysk oersetten ûnder de namme *Printebibel*.

Dit is de dei

Koartlyn is der in boek útkommen mei in unike opset, nammentlik *Dit is de dei*, skreaun troch Foekje Fleur Fink en yllustrearre troch Tineke de Boer-Popma.

De iene dei folget op de oare, lykas it iene fer-



Sara en Simon libje yn de tiid fan Jezus en folgje - fan tichtby en mear op ôfstân Syn wei. Tekening: Tineke de Boer-Popma

haal op it oare folget. Yn *Dit is de dei* is der sprake fan ien trochgeande line, nammentlik dy fan de ferhalen út it libben fan Kristus mei as begjin syn doop troch Jehannes. Yn dy trije jier libbet de twaling Sara en Simon ek mei yn dy ferhalen. Sy folgje mei har âlders, âldste broer Daniël en har pake fan tichtby en mear op ôfstân de wei fan Jezus.

Elk ferhaal begjint mei it foarfal út it libben fan Sara en Simon en giet gearhingjend oer yn it ferhaal fan Jezus. De húshâlding dêr't Sara en Simon yn grut wurde, hat eigenskippen dy't ferlykber binne mei dy fan hjoed de dei. Foar bern dy't de ferhalen hearre of sels lêze, is der in dûbele identifikaasje. Yn it foarste plak mei Sara en Simon, mar de bern kinne ek in relaasje lizze tusken har eigen famylje en dy fan de twaling. Sa ûntstiet der in ferbining tusken de wrâld fan hjoed de dei en de wrâld fan Kristus, net mei de eagen op it lytse skermke, mar mei de eagen fan Sara, Simon, grutte broer Daniël, harren âlders en pake. Dy eagen binne rjochte op de wei fan Kristus en skôgje sa it libben dêr't rjocht en frede it foar it sizzen hawwe yn plak fan de leagens fan autoritêre machthawwers.

Deis en op snein

Mocht op skoalle it libben fan Kristus oan de oarder komme, dan soe juf of master derfoar kieze kinne om *Dit is de dei* te fertellen. Dêrmei komme de learlingen yn kontakt mei bern út de tiid fan Jezus en mei Jezus sels yn in trochgeande line fan ferhalen. De auteur, dy't dûmny is, hat sels yn de wike foar Peaske de ferhalen ferteld yn de tsjerke fan Sumar, útrinnend yn Peaske. De reaksjes wiene tige posityf.

Dei fan it oardiel

Hjir folget it begjin fan de teksten oer de fer-oardieling fan Kristus as foarbyld fan de opset:

It wie drok by it hûs fan Pilatus. Hy wie de baas yn Jeruzalem. En hy moast sizze hoe't it fierder soe mei Jezus. Heit en mem woene derby wêze as Pilatus rjochtspruts. Pake en ek Sara en Simon wiene meikommen. Se holden inoar stiif fêst by de hân, want der waard bot treaun en krongen.

Sara flústere: "Hoe tinksto dat it komt mei Jezus?" Simon sei: "Ik tink dat Er wol frij komt. Hy hat al linne mar goeie dingen dien."

Pake knikte en sei, sadat alle minsken it hearre koene: "Jezus is gjin rôver!"

"Stilte!", rôp Pilatus doe't se Jezus deryn brochten. "No wol ik einlings wol ris witte, wat hjir te rêden is."

De minsken dy't der om hinne stiene, begûnen troch inoarhinne te praten. De iene rôp: "Hy mei ús net mear ûntkomme!" In oarenien sei: "It is in oproerkraaier!"

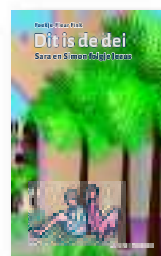
...

Doe moast Pilatus wol yngripe. Hy draaide him om en sei tsjin de soldaten: "Nim Him mei!"

Sara sloech de hannen foar de eagen.

Mem flústere: "Dat kin net wier wêze..."

Willem Tjerkstra is skriuwer en âld-ûnderwizer en -skoaldirekteur. Hy wennet yn Snits



Dit is de dei - Sara en Simon folgje Jezus, Foekje Fleur Fink De Pinne - ISBN 789403769431 14,99 euro

VOLGENDE KEER in G eandewei



Schuilen bij God
in het ziekenhuis



Weake bôle

De kerk als moreel kompas



Foto: Willem Wilstra